

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2205/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופטת י' וילנר

העותרים: 1. ד"ר הרווה זליגמן
2. חיים יטיב

נגד

המשיבים: 1. שר הבריאות
2. מנכ"ל משרד הבריאות
3. היועץ המשפטי במשרד הבריאות
4. ראש הממשלה
5. היועץ המשפטי לממשלה
6. הוועדה לבדיקת הטעיית הציבור במשרד הבריאות
7. חבר הצוות לטיפול במגפות של משרד הבריאות ראש קבינט

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים: בעצמם

פסק-דין

השופטת י' וילנר:

1. עתירה למתן צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יעצרו את מבצע החיסונים נגד נגיף הקורונה המבוססים על טכנולוגיית mRNA, וזאת עד שיתבררו ויפורסמו נתונים שונים בנוגע לחיסונים האמורים ולהשלכותיהם.

2. העותרים טוענים בעתירה כי התנהלות המשיבים במסגרת מבצע החיסונים נגד נגיף הקורונה לוקה בחוסר סבירות, בניגודי עניינים, בסילוף נתונים רלוונטיים ובהסתרתם. בין היתר, נטען כי גורמי המשיבים מסתירים סעיפים רבים מתוך הסכם אספקת החיסונים שנחתם עם חברת פייזר; הטילו חיסיון על פרוטוקולים של ישיבות

הממשלה בענייני הקורונה למשך 30 שנה; מונעים את קידומם של טיפולים חלופיים לחיסונים ושל מחקרים לגבי טיפולים מעין אלה; נמנעים מלדווח על הטבות שניתנו על-ידי חברת פייזר למעורבים במבצע החיסונים; וכן אינם אוספים ומפרסמים נתוני אמת על אודות השלכות החיסונים הנדונים, ובתוך כך על תופעות הלוואי הנגרמות כתוצאה מהחיסונים ועל שיעורי התמותה בעקבותיהם. נוכח כל זאת, ועוד, טוענים העותרים כי נמנעת מהציבור הישראלי האפשרות ליתן הסכמה חופשית ומודעת לקבלת החיסונים נגד נגיף הקורונה, וזאת בייחוד לאור הגבלת הגישה למקומות ועסקים הפועלים בהתאם ל"תו הירוק".

עוד טוענים העותרים כי גורמי המשיבים רכשו חיסונים מחברת פייזר עוד בטרם אושרו חיסונים אלה על-ידי גורם רשמי כלשהו, ואף כיום ניתן להם אישור חירום בלבד – אישור אשר לטענת העותרים, הוא פגום מיסודו. לפיכך, נטען כי הלכה למעשה, מבצע החיסונים מהווה ניסוי באזרחי ישראל ובתושביה, תוך העמדתם בסיכון בריאותי ניכר. לטענת העותרים, הליקויים המתוארים בעתירתם יורדים לשורש ההחלטה לאשר את מבצע החיסונים מלכתחילה, ומשכך יש להורות על עצירתו כאמור לעיל. את טענותיהם הרפואיות המתוארות תומכים העותרים במקורות שונים כגון מאמר מדעי שכתבו, חוות דעת של אנשי מקצוע ועוד.

3. למען שלמות התמונה יצוין כי לאחר הגשת העתירה הגישו העותרים בקשה לתיקונה, תוך צמצום מסוים בסעד שהתבקש מלכתחילה, וכן התבקשו צירופם של שני מסמכים לעתירה, וקביעת דיון דחוף בה.

4. לאחר שנתתי דעתי על טענות העותרים, באתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות, הן על הסף והן לגופה, בהיעדר עילה להתערבותנו.

5. בראש ובראשונה, יש לציין כי מבצע החיסונים החל בישראל לפני כארבעה חודשים, ביום 19.12.2020, ועד כה התחסנו במסגרתו כחמישה מיליון אזרחים. במובן זה, נראה כי העתירה דנן הוגשה בשיהוי ניכר, ודי בכך כדי לדחותה על הסף (ראו והשוו: בג"ץ 3373/20 סמיונוב נ' פרקליטות המדינה מחלקת עררים, פסקה 14 (25.6.2020); בג"ץ 3133/20 אלמקייס נ' בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 15 (14.9.2020)).

6. זאת ועוד, העתירה כורכת בתוכה טענות שונות ומגוונות בדבר פגמים שנפלו בהתנהלות המשיבים – הן בפן המהותי והן בפן הפרוצדורלי, ואשר התשתית העובדתית והמשפטית הנחוצה לביסוסם היא שונה. יתירה מכך, לא ניתן להבין מהאמור בעתירה

מהם הסעדים הקונקרטיים המבוקשים לאור ריבוי טענות אלה, לבד מביטול מבצע החיסונים כולו. הלכה למעשה, כל אחת מטענות העותרים עשויה להקים זכות לסעד קונקרטי רלוונטי, כגון פרסום ההסכם שנחתם עם חברת פייזר במלואו, חשיפת הפרוטוקולים של ישיבות הממשלה בענייני הקורונה, פרסום השלכות החיסונים מפני נגיף הקורונה, וכיוצא באלה. כמובן זה, גם לו היו העותרים פורטים את הסעדים המבוקשים על-ידם כאמור, הרי שמדובר היה בעתירה כוללנית הנוגעת להיבטים רבים ומגוונים בפעילותם של גורמים מינהליים שונים. כידוע, בית משפט זה לא יידרש לעתירות הכורכות בתוכן עניינים שונים, אף אם נושאם משותף, ולא ראיתי לסטות מכלל זה בענייננו. יפים לעניין זה דברי כב' השופט נ' הנדל ביחס לעתירה דומה שהוגשה אך לאחרונה:

”אין בהתייחסות השלילית לחיסון המופץ כיום במדינת ישראל נגד נגיף הקורונה כדי לשזור את הסעדים המבוקשים לרקמה משפטית אחת. כך, למשל, התשתית העובדתית והמשפטית הנדרשת לבירור הטענות החוזיות כלפי ההסכם בין מדינת ישראל לחברת פייזר שונה לחלוטין מזו הנוגעת לסוגיית ההסכמה מדעת – והאפקטיביות של טיפולים 'אלטרנטיביים' כאלה ואחרים אינה משליכה, בהכרח, על זכויות עובדים שבחרו להימנע מחיסון. לא ניתן לצרור סוגיות משפטיות מגוונות אלה בצרורה היחיד של העתירה הנוכחית, ועל כן, דינה להידחות על הסף” (בג”ץ 1755/21 עמותת אנשי האמת נ' ראש ממשלת ישראל, פסקה 2 (15.3.2021)).

7. עוד יצוין כי בפועל מבוקש בעתירה דנן סעד אופרטיבי יחיד והוא עצירת מבצע החיסונים בישראל. ואולם, סעד גורף זה אינו עומד ביחס הולם ורציונלי לכלל הטענות המועלות בעתירה, ואשר כמבואר לעיל, עשויות להצמיח לעותרים זכויות לקבלת סעדים קונקרטיים מתאימים (מבלי להביע עמדה לגופן של טענות אלה).

8. לבסוף, לא למותר לציין בהקשר זה כי העותרים מעלים בעתירתם טענות הנוגעות לעניינים שברפואה, בין היתר, בדבר פוטנציאל התועלת של החיסונים מפני נגיף הקורונה, כמו גם בנוגע לנזקים שעלולים להיגרם מהחיסונים. ואולם, הלכה ידועה היא כי ככלל, בית משפט זה אינו שם עצמו בנעלי הרשויות המינהליות המוסמכות ואינו מחליף את שיקול דעתן, על אחת כמה וכמה כאשר עסקינן בסוגיות שבמומחיות רפואית (ראו: בג”ץ 703/19 א.מ.ב.י.איי פארמה בע”מ נ' משרד הבריאות, פסקה 19 (26.8.2019) והאסמכתאות שם; בג”ץ 8136/20 י.ג. היכלי מלכות נ' ממשלת ישראל, פסקה 8 (8.12.2020)). במקרה דנן, לא עלה בידי העותרים להציג נימוק משכנע להתערבות בשיקול דעת גורמי המקצוע המינהליים בכל הנוגע למבצע החיסונים, ואין בהצגת גישות

רפואיות שונות מאלה שבהן מצדדים הגורמים המוסמכים כאמור כדי להצדיק התערבות מעין זו.

9. בשים לב לכל האמור לעיל, העתירה נדחית.

משלא נתבקשה תגובה, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתן היום, ל' בניסן התשפ"א (12.4.2021).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט